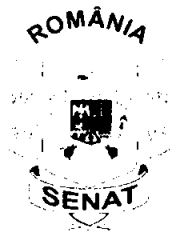

Biroul permanent al Senatului
145 / 01.06.2024

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Comisia juridică, de numiri, disciplină,
imunități și validări

Nr.XIX/78/18.06.2024

Comisia pentru constituționalitate

Nr.LXVIII/1948/26.06.2024

Comisia pentru administrație
publică

Nr. XXX/230/25.06.2024

RAPORT COMUN

asupra **Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.23/2020 privind regimul juridic al Cetăților dacice din Munții Orăștiei, care fac parte din Lista patrimoniului mondial UNESCO și unele măsuri pentru protejarea acestora**,
ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 726/2023
(L145/2023)

În temeiul art. 147 alin. (2) din Legea fundamentală, în conformitate cu prevederile art. 154 din Regulamentul Senatului, republicat, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, Comisia pentru constituționalitate și Comisia pentru administrație publică, prin adresa L145/2023 din 3 iunie 2024, au fost sesizate în procedura reexaminării, de către Biroul permanent al Senatului, în vederea elaborării raportului comun **asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.23/2020 privind regimul juridic al Cetăților dacice din Munții Orăștiei, care fac parte din Lista patrimoniului mondial UNESCO și unele măsuri pentru protejarea acestora**, ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 726 din 13 decembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 31 mai 2024.

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii nr.23/2020, în sensul preluării în domeniul public al Județului Hunedoara a cetății dacice de la Grădiștea de Munte - Sarmizegetusa Regia - situată în satul Grădiștea de Munte, comuna Orăștioara de Sus și al rezolvării situației juridice, referitoare la suprapunerea amplasamentelor cetăților dacice din Munții Orăștiei cu terenuri aflate în fondul forestier național, precum și facilitarea demarării și derulării procedurilor privind exproprierea terenurilor aferente cetăților dacice din Munții Orăștiei.

În data de 31 octombrie 2023, Președintele României a înaintat o sesizare de neconstituționalitate. În motivarea sesizării, Președintele României arată că, "în privința scoaterii definitive din fondul forestier național a terenurilor împădurite aferente zonelor de sit și zonelor de protecție ale Cetăților dacice din Munții Orăștiei, de la necesitatea inițială a eliminării unor arbori căzuți și a unor arbori bolnavi, în privința cărora exista

riscul să pună în pericol starea și integritatea monumentului, dar și siguranța turiștilor, astfel cum se arăta în expunerea de motive a Legii nr. 23/2020, se ajunge, prin utilizarea unei sintagme neclare, din perspectiva regimului de zonare, să fie scoasă din fondul forestier național o suprafață semnificativă, ce poate însuma peste 335 ha de fond forestier, potrivit informațiilor publicate de Institutul Național al Patrimoniului. Norma criticată este, așadar, lipsită de previzibilitate, încălcând dispozițiile art. 1 alin. (5) din Constituție, prin lipsa de claritate, ce nu permite identificarea exactă a obiectului reglementării, respectiv a terenurilor care fac obiectul scoaterii din fondul forestier național, fără plată și fără compensare.”

De asemenea, autorul mai arată, ”potrivit art. 38 din Legea nr. 46/2008, terenurile scoase definitiv din fondul forestier național devin proprietatea beneficiarului. Or, se precizează că, în măsura în care se interpretează că scoaterea definitivă din fondul forestier național se produce prin efectul legii criticate, iar nu printr-un act administrativ al Guvernului, atunci beneficiarul acestui demers nu poate fi identificat, în absența unui solicitant expres prevăzut de textul de lege. Iar pentru ipoteza în care s-ar interpreta că beneficiari ar fi Consiliul Județean Hunedoara (pentru terenurile aferente Cetăților dacice Sarmisegetusa Regia, Costești-Blidaru, Lunca-Piatra Roșie, Costești Cetățuie și Bănița) și Consiliul Județean Alba (pentru terenul aferent Cetății Căpâlna), lipsa solicitărilor din partea acestor consilii județene pune în discuție și încălcarea principiului constituțional al autonomiei locale, instituit de art. 120 din Legea fundamentală.”

Se mai susține că, având în vedere că transferul bunurilor ce fac obiectul de reglementare al articolului unic pct. 3 din legea criticată se face prin lege organică, iar nu prin act individual - hotărâre a Guvernului, legea dedusă controlului de constituționalitate a fost adoptată cu încălcarea principiului separației și echilibrului puterilor în stat, a principiului legalității și a principiului autonomiei locale, precum și cu nesocotirea rolului constituțional al Parlamentului, al Guvernului, dar și al Curții Constituționale.

Prin Decizia Curții Constituționale nr.726 din 13 decembrie 2023, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.23/2020 privind regimul juridic al Cetăților dacice din Munții Orăștiei, care fac parte din Lista patrimoniului mondial UNESCO și unele măsuri pentru protejarea acestora, și a constatat legea ca fiind neconstituțională în integralitate, reținând următoarele considerente:

”potrivit articolului unic pct. 1 din legea criticată, cu referire la art. 1 alin. (8) din Legea nr. 23/2020:

”(8) Prin derogare de la prevederile art. 35 - art. 37 alin. (1) și art. 41 din Legea nr. 46/2008 - Codul silvic, republicată, cu modificările și completările ulterioare, terenurile din fondul forestier național pe amplasamentul cărora se află zona de sit (zona 1) a Cetăților dacice din Munții Orăștiei și zona de protecție (zona 2) se scot definitiv din fondul forestier național, fără plată și fără compensare.” Or, Curtea reține că, prin folosirea sintagmei ”se scot definitiv din fondul forestier național”, legiuitorul a instituit transferul acestor terenuri, în temeiul legii, cu referire la întregul perimetru al terenurilor pe amplasamentul cărora se află zona de sit și zona de protecție a Cetăților dacice din Munții Orăștiei. În aceste condiții, legiuitorul a adoptat un act cu caracter individual, prin raportare la un bun privat ut singuli, respectiv Cetățile dacice din Munții Orăștiei.

Printr-o jurisprudență constantă, Curtea a reținut că legea, ca act juridic al Parlamentului, reglementează relații sociale generale, fiind, prin esența și finalitatea ei constituțională, un act cu aplicabilitate generală. Prin definiție, legea, ca act juridic de putere, are caracter unilateral, dând expresie exclusiv voinței legiuitorului, ale cărei conținut și formă sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia. Or, în măsura în care domeniul de incidență al reglementării este determinat concret, aceasta are caracter individual, ea fiind concepută nu pentru a fi aplicată unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în ipoteza normei, ci, de plano, într-un singur caz, prestabilit fără echivoc. În cazul în care Parlamentul își arogă competența de legiferare, în condițiile, domeniul și cu finalitatea urmărite, se încalcă principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, viciu care afectează legea în ansamblu. Curtea a mai reținut că acceptarea ideii potrivit căreia Parlamentul își poate exercita competența de autoritate legiuitoare în mod discreționar, oricând și în orice condiții, adoptând legi în domenii care aparțin în exclusivitate actelor cu caracter infralegal, administrativ, ar echivala cu o abatere de la prerogativele constituționale ale acestei autorități, consacrate de art. 61 alin. (1) din Constituție, și transformarea acesteia în autoritate publică executivă.

În speță, în lipsa acordului unităților administrativ-teritoriale, respectiv al Consiliului Județean Hunedoara (pentru terenurile aferente Cetăților dacice Sarmisegetusa Regia, Costești-Blidaru, Luncani-Piatra Roșie, Costești Cetățuie și Bănița) și al Consiliului Județean Alba (pentru terenul aferent Cetății Căpâlna), în ceea ce privește transferul bunurilor din domeniul public al statului în domeniul public județean, Curtea reține că este încălcat și principiul constituțional al autonomiei locale, reglementat prin art. 120 alin. (1) din Constituție.

"Curtea reține că reglementarea criticată nu este necesară pentru atingerea scopului legitim urmărit și nu îndeplinește exigențele testului ingerinței minime, astfel încât contravine dispozițiilor constituționale cuprinse în art. 35 referitoare la dreptul la un mediu sănătos și la obligația statului de a asigura refacerea și ocrotirea mediului înconjurător, precum și menținerea echilibrului ecologic, prin raportare la art. 53 din Constituție. În aceste condiții, Curtea nu va mai analiza și ultima condiție intrinsecă testului de proporționalitate, referitoare la menținerea justului echilibru între interesele concurente."

Curtea constată că viciile de neconstituționalitate evidențiate se răsfrâng asupra întregului act normativ supus controlului, astfel încât obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României urmează a fi admisă, cu consecința constatării **neconstituționalității legii criticate, în ansamblul său.**

În situația constatării neconstituționalității unei legi în ansamblul său, și nu doar a unor dispoziții din aceasta, Curtea Constituțională a stabilit, pe cale jurisprudențială, că "pronunțarea unei astfel de decizii are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări."

În conformitate cu prevederile alin.(4) al art.147 din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României.

În ședințele separate din 18, 25 și 26 iunie 2024, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, Comisia pentru constituționalitate și Comisia pentru

administrație publică, analizând, în procedura reexaminării, Decizia Curții Constituționale nr. 726/2023, prevederile Legii fundamentale, precum și legea trimisă la promulgare, **au hotărât**, cu majoritate de voturi, **să adopte raport comun de respingere a legii trimise la promulgare.**

În consecință, Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări, Comisia pentru constituționalitate și Comisia pentru administrație publică **supun spre dezbateră, plenului Senatului**, prezentul raport **comun de respingere a Legii** pentru modificarea și completarea Legii nr.23/2020 privind regimul juridic al Cetăților dacice din Munții Orăștiei, care fac parte din Lista patrimoniului mondial UNESCO și unele măsuri pentru protejarea acestora.

În raport cu obiectul de reglementare, legea aflată în procedura reexaminării face parte din categoria **legilor organice** și urmează a fi supusă votului plenului Senatului, potrivit art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.
Conform dispozițiilor art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, și ale art.92, alin.(7) pct.2 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare, **Senatul este primă Cameră sesizată.**

<p>Președinte, Senator Cristian-Augustin Niculescu-Țăgârlaş</p>	<p>Președinte, Senator Elena-Simona Spătaru</p>	<p>Președinte, Senator Császár Károly Zsolt</p>
<p>Secretar, Senator Laura-Mihaela Măgher</p>	<p>Secretar, Senator Constantin-Daniel Cadariu</p>	<p>Secretar, Senator Maricel Popa</p>